

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 15

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Genel Sözleşmenin Revizyonu ile İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/10)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 101 - 603/06639

30 . 9 . 1980

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Ekli listede konuları ve eski Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş tarih ve sayıları belirtilen Kanun Tasarıları Bakanlar Kurulunca benimsenmiştir.

Yüce Konseyin onayına sunulmak üzere anılan Kanun Tasarılarının işleme konulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülend Ulusu

Başbakan

L İ S T E

K O N U S U	Tarihi	Sayısı
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasındaki Karadeniz'de Kıta Sahaneliği Sınırlandırılması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı.	15 . 9 . 1978	101-319/07553
Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ve Eki Protokol ile Sözleşmenin Yürütümü ile İlgili İdari Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	25 . 12 . 1978	101-352/09961
Türkiye Cumhuriyeti ve Norveç Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ile Bu Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	8 . 1 . 1979	101-351/09960
1 Mayıs 1969 Tarihli Türkiye - İsviçre Sosyal Güvenlik Sözleşmesini Tadil Eden Ek Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	6 . 2 . 1980	101-531/01309
Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	5 . 12 . 1979	101-461/07567
Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Ceza Yargılarının Yerine Getirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanması ve Uygulanması Hakkında Kanun Tasarısı.	10 . 12 . 1979	101-460/07567
Adli Yardım Taleplerinin İletilmesine İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	16 . 3 . 1979	101-404/01659
Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Genel Sözleşmenin Revizyonu ile İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	21 . 8 . 1980	112-110/05863

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı arasında, 4 Temmuz 1966 tarihinde imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Genel Sözleşmenin, her iki Akit Taraf ülkesinde değişen koşullar ve beliren ihtiyaçlar nedeniyle değiştirilmesine gerek duyulmuş ve anılan Sözleşme günün şartlarına uygun bir biçimde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 1. —

Kanunun 1 nci maddesi Sözleşmenin onaylanmasına dairdir.

13 . 12 . 1978 tarihinde Brüksel'de imzalanmış bulunan, Türkiye Cumhuriyeti ve Belçika Krallığı arasında 4 Temmuz 1966 tarihinde Brüksel'de imzalanan Sosyal Güvenlik Hakkındaki Genel Sözleşmenin Revizyonu ile ilgili Sözleşme, kendi madde numaraları sırasına göre açıklanmıştır.

Madde 1. — Serbest işçi olarak mesleki bir iş yapan veya yapmış olan Türk ve Belçika vatandaşları hakkında da Sözleşme hükümlerinin uygulanmasını teminen, 1 nci maddeye bir bent ilave edilmiştir.

Madde 2. — Sözleşmenin hangi Sosyal Güvenlik mevzuatları hakkında uygulanacağını belirten 2 nci maddede Türkiye ve Belçika yönünden değişiklik yapılmıştır.

Belçika'da : Ücretli ve Bağımsız olarak çalışanların rejimleri ile ilgili Hastalık, Malullük Sigortası, Emekli ve Ölüm aylıkları, aile yardımları mevzuatları ile İşkazası ve Meslek Hastalıklarından doğan zararların tazminine ilişkin mevzuat;

Türkiye'de : Sosyal Sigortalar mevzuatı yanında Bağ - Kur, TC Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar Kanununa göre Sosyal Sigorta Sistemine dahil edilen Sigorta Sandıkları mevzuatları,

Kapsama alınmıştır.

Madde 3. — Sözleşmenin 3 ncü maddesinin ikinci paragrafı madde metninden çıkarılmıştır.

Madde metninden çıkarılan hüküm şudur. (-İşçiler ve benzerleri dışında çalışan kimseler, hakkında uygulanmaz.-)

Serbest çalışanlarla ilgili mevzuatların kapsama alınması, söz konusu hükmün çıkarılmasına neden olmuştur.

Madde 4. — Uygulanacak mevzuata ilişkin 4 ncü maddenin 1 nci paragrafı bağımsız çalışanlarla ilgili hükümlerle tamamlanmıştır.

Madde 5. — Sözleşmenin 6 ncü maddesindeki «kazanç» kelimesi yerine «mesleki gelir» ifadesi alınmıştır.

Madde 6. — Sözleşmenin 11 nci maddesinin 2 nci bendi, işçilerle aile fertlerinin geçici olarak diğer Akit Taraf ülkesinde buldukları sırada, bu ülkede kendilerine yapılan sağlık yardımları masraflarının tamamının yetkili Sosyal Sigorta Kurumunca, geçici olarak bulunulan memleketteki Sosyal Sigorta Kurumuna ödenmesini teminen değiştirilmiştir.

Madde 7. — Sözleşmenin 12 nci maddesinin 2 nci bendi, Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım görmeye başlamış bulunan işçilerin ikametgâhlarını diğer Akit Taraf ülkesine naklettikleri takdirde, kendilerine bu ülkede yapılan sağlık yardımları masraflarının tamamının, yetkili Sosyal Sigorta Kurumunca geçici olarak bulunulan memleketteki Sosyal Sigorta Kurumuna ödenmesini teminen değiştirilmiştir.

Madde 8. — Sözleşmenin II nci Kısımın 1 nci Bölümüne «Madde 13 bis» dahil edilerek, sağlık yardımlarına ilişkin söz konusu bölüm hükümlerinin, Akit Ülkeler arasında bilahara yapılacak bir anlaşmadan sonra bağımsız çalışanlara da uygulanabileceği, belirtilmiştir.

Madde 9. — Sözleşmenin 20 nci maddesinin 3 ncü paragrafı değiştirilmiştir. (3 ncü fıkranın (a) bendi değiştirilmiş (b) bendi aynen kalmıştır.)

Değişiklik Türkiye tatbikatına bir yenilik getirmemiş, Belçika yönünden maden işçileri ve benzerlerinin aylıklarına ilişkin tatbikata açıklık getirmiştir.

Madde 10. — Sözleşmenin 22 nci maddesinin 1 nci paragrafı kaldırılmıştır.

Tek paragraf haline gelen 22 nci maddedeki «özel» sözcüğü çıkartılmıştır.

Değişiklik Belçika tatbikatına açıklık getirmiştir, Türkiye tatbikatını etkilememektedir.

Madde 11. — Yardım tutarının tayininde takip edilecek yolu belirleyen 26 ncı maddeye eklenen 2 nci fıkrayla, serbest meslek sahiplerinin Sözleşme kapsamına alınmasına paralel olarak, yardımın hesabında, ortalama mesleki gelir belirlenmiştir.

Madde 12. — Belçika mevzuatına göre ihtiyaç şartına bağlı olarak yapılan İşkazası veya Meslek Hastalığından mütevellit yardımların yalnız Belçika'da ikamet eden kimselere sağlanacağına dair olup tek taraflı bir hüküm olan 31 nci madde Sözleşmeden çıkarılmıştır.

Madde 13. — 38 nci maddenin 2 nci fıkrası kaldırılmış, 3 ncü fıkrası 38 nci maddenin 2 nci fıkrası olmuştur. Kaldırılan 2 nci fıkraya ile, Belçika ve Türkiye yönünden yalnız Sosyal Güvenlik konusunda yetkili kaza mercileri için madde hükmünün uygulanması gibi bir kısıtlama kaldırılmış oldu.

Madde 14. — 4 . 7 . 1966 tarihli Sözleşmenin 42 nci maddesinde Türkiye bakımından yetkili makam Çalışma Bakanlığı olarak belirlenmiştir.

Sosyal Sigortalar Kurumu 17 . 12 . 1974 tarihinden itibaren Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlanmıştır. Bu bakımdan mezkûr madde Türkiye bakımından «Türkiye'de Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve yetkili diğer Bakanlıklar,»

Keza; serbest meslek sahiplerinin sözleşme kapsamına alınması sonucu Belçika bakımından da; «Belçika'da Sosyal Güvenlik Bakanı ve Bağımsız çalışanların Sosyal Güvenlik Rejiminde öngörülen ve-cibeler ile bu rejim gereğince sağlanacak aile yardımları ve yaşlılık ve ölüm yardımları (aylıklar) için : Orta sınıflar Bakanı» olarak yeniden düzenlenmiştir.

Madde 15. — Sözleşmede, Âkit Tarafların Sosyal Sigorta Kurumlarının birbirlerine karşılıklı «İdari Yardımda» bulunacaklarını belirleyen madde yoktur.

Bu açıdan Sözleşmenin IV ncü Kısımına 46 Bis ve 46 Ter maddeleri ilave edilmiştir. 46 Bis maddesi, başka bir ülke adına yapılan masrafların geri alınmasını (3 ncü kişilerin sorumluluğu), 46 Ter maddesi, haksız yere ödenen yardımların geri alınmasını düzenlemektedir.

Madde 16. — Serbest çalışanların Sözleşme kapsamına alınmasına paralel olarak, 49 ncu madde hükümlerinin, 2 nci fıkranın son paragrafı dışında olmak üzere, serbest çalışanlara da uygulanacağına dairdir.

Madde 17. — Bu Sözleşmenin tasdikine ve tasdik belgelerinin en kısa süre içerisinde teati edileceğine, tasdik belgelerinin teatisini takip eden ikinci ayın ilk günü yürürlüğe gireceğine dair olup aynı metin imza işlemini ve Türkçe, Fransızca ve Flamanca olarak düzenlenen her üç metnin aynı derecede geçerli olacağını belirlemektedir.

Madde 2. —

Bu madde ile Kanunun yürürlük tarihi tespit edilmiştir.

Madde 3. —

Bu madde Kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceğine dairdir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Hakkında Genel Sözleşmenin Revizyonu ile İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı arasında 13.12.1978 tarihinde Brüksel'de imzalanan Sosyal Güvenlik hakkındaki Genel Sözleşmenin Revizyonu ile ilgili Sözleşmenin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE BELÇİKA KRALLIĞI ARASINDA 4 TEMMUZ 1966 TARİHİNDE BRÜKSEL'DE İMZALANAN SOSYAL GÜVENLİK HAKKINDAKİ GENEL SÖZLEŞMENİN REVİZYONU İLE İLGİLİ SÖZLEŞME

TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI

ve

MAJESTE BELÇİKA KRALI,

Âkit Taraflarda meydana gelen mevzuat değişmesine ve de Sosyal Güvenlik konusunda uluslararası un-
surlarla alınan genel yönetime Sosyal Güvenlik Sözleşmesini uygulamayı arzu ederek,

Mevcut Sözleşmeyi tadil eden bir Sözleşme aktetmeyi kararlaştırmışlar ve bu maksatla tam yetkili tem-
silciler olarak;

TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI

Türkiye Cumhuriyeti Brüksel Büyükelçisi Halûk Kura'yı,

ve

MAJESTE BELÇİKA KRALI,

Alfred Califice, Sosyal Güvenlik Bakanı, ve Antoine Humblet, Tarım ve Orta Sınıflar Bakanını; görevlen-
dirmişlerdir.

Temsilciler, usulî dairesinde düzenlenmiş bulunan selahiyet belgelerini teati ettikten sonra, aşağıdaki hu-
suslar üzerinde mutabık kalmışlardır :

Madde : 1

4 Temmuz 1966 tarihli Sözleşmenin 1 nci maddesinde aşağıdaki şekilde kaleme alınan bir 2 nci bend
ilave edilmiştir :

«Bu Sözleşmenin hükümleri serbest işçi olarak bir mesleki işi yapan veya yapmış olan Türk ve Belçika
vatandaşlarına, bu sözleşmede yer alan karşıt hükümler saklı kalmak kaydı ile kıyas yolu ile uygulanabi-
lir.»

Madde : 2

İşbu Sözleşmenin 2 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bu Sözleşme aşağıda yazılı Sosyal Güvenlik mevzuatı hakkında uygulanır :

1. Türkiye'de,

a) İşkazaları ve meslek hastalıkları, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile ilgili yü-
rürlükteki sosyal sigorta mevzuatı;

b) Küçük Esnaf ve Sanatkarlar ve Bağımsız çalışanlar hakkında uygulanan yürürlükteki malullük,
yaşlılık ve ölüm sigortaları mevzuatı;

c) Devlet Memur ve Hizmetlileri hakkında uygulanan Emekli Sandığı mevzuatı;

d) Sosyal Sigortalar Kanununa göre Sosyal Sigorta sistemine dahil edilen Sigorta Sandıkları mevzuatı.

2. Belçika'da,

a) Ücretli ve Bağımsız olarak çalışanların rejimleri ile ilgili Hastalık Malullük Sigortası mevzuatı;

b) Ücretli ve Bağımsız olarak çalışanların rejimi ile ilgili Emekli ve Ölüm aylıkları mevzuatı;

c) İşkazası ve meslek hastalıklarından doğan zararların tazminine ilişkin mevzuat;

d) Ücretli ve Bağımsız olarak çalışanların rejimleri ile ilgili Aile Yardımları mevzuatı.»

Madde : 3

Aynı Sözleşmenin 3 nci maddesi aşağıdaki hükümle değiştirilmiştir :

«Bu Sözleşme hükümleri kaçırlara kadrolarındaki memurlar dahil, Elçilik ve Konsolosluklardaki meslek
memurlarına uygulanmaz.»

Madde : 4

Aynı Sözleşmenin 4 nci maddesinin 1 nci paragrafı aşağıdaki şekilde tamamlanmıştır :

«Mesteki faaliyetlerini ülkelerden birinde icra eden bağımsız çalışanlar, diğer ülkede daimi olarak ikamet etseler dahi birinci ülkenin mevzuatına tabidirler.

Bu ülkelerden birinde ve diğerinde ücretli ya da ücretsiz olarak aynı zamanda iki veya daha fazla mesteki faaliyet icra edilmesi halinde bu faaliyetlerin her biri icra edildiği ülkenin mevzuatına göre yürütülür.

Ülkelerden birinin mevzuatının uygulanması için diğer ülkede yapılmış bulunan faaliyetler nazara alınır. Ancak katkılar her ülke tarafından kendi ülkesinde gerçekleştirilen gelirler üzerinden hesaplanabilecektir.»

Madde : 5

Aynı Sözleşmenin 6 ncı maddesinin I nci bendindeki «Ücret» kelimesi «mesteki geliri» kelimesi ile değiştirilmiştir.

Madde : 6

Sözleşmenin 11 nci maddesinin 2 nci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bağlı olunan Kurum, bu yardımların, yardımı yapmış olan Kurumların muhasebe kayıtlarından çıkacak tutarlarını geçici olarak ikamet olunan ülkenin Kurumuna öder.»

Madde : 7

Sözleşmenin 12 nci maddesinin 2 nci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Bağlı olunan Kurum, bu yardımların, yardımı yapmış olan kurumların muhasebe kayıtlarından çıkarılacak fiili tutarlarını geçici olarak ikamet olunan ülkenin Kurumuna öder.

10 ncu maddenin 2 nci bendi hükümleri kıyas yoluyla uygulanır.»

Madde : 8

Aynı Sözleşmenin II nci Kısımın 1 nci Bölümüne aşağıda belirtildiği gibi 13 bis maddesi dahil edilmiştir.

«Madde 13 bis

Aynı yardımlara gelince, Türk mevzuatı bu yardımları bağımsız çalışanlara sağladığı anda, bu başlık altında da yer alan hükümlerin uygulanması serbest işçi olanlara da bir idari düzenleme ile teşmil edilebilir.»

Madde : 9

Aynı Sözleşmenin 20 nci maddesinin 3 nci paragrafı aşağıdaki hükümlerle değiştirilmiştir :

«3. Maden işçileri ile benzeri işçilere uygulanan, aylıkla ilgili Belçika mevzuatı hükümlerinin uygulanmasında bu hükümler :

a) Yalnız bu hükümler gereğince geçerli olan süreler ile birleştirilebilecek süreler, Türk maden işyerlerinde geçen ve bu işyerlerinin Belçika'da bulunması halinde anılan hükümler gereğince geçerli olan sürelerdir;

b) Değişmemiştir.»

Madde : 10

1. Aynı Sözleşmenin 22 nci maddesinin 1 nci paragrafı kaldırılmıştır.

2. Aynı 22 nci maddenin 2 nci paragrafı bu maddenin tek paragrafı olmuştur.

3. Tek pragraf haline gelen 22 nci maddedeki «Özel» sözcüğü çıkarılmıştır.

Madde : 11

Aynı Sözleşmenin 26 ncı maddesine aşağıdaki şekilde bir ikinci fıkra dahil edilmiştir :

«Âkit Ülkelerden birinin mevzuatına göre, yardımların tespitinde tüm sigortalılık süresi veya bu sürenin bir kısmı ile ilgili ortalama mesleki gelir nazara alınmıyorsa bu ülkenin yapmakla yükümlü olduğu yardımların hesaplanmasında nazara alınan ortalama mesleki gelir, anılan ülke mevzuatına göre geçen sigortalı süresinde ödendiği tespit olunan mesleki gelirlere göre belirlenir.»

Madde : 12

Aynı Sözleşmenin 31 nci maddesi kaldırılmıştır.

Madde : 13

1. Aynı Sözleşmenin 38 nci maddesinin 2 nci paragrafı kaldırılmıştır.
2. Aynı Sözleşmenin 38 nci maddesinin 3 ncü paragrafı 2 nci paragrafı olmuştur.

Madde : 14

Aynı Sözleşmenin 42 nci maddesi aşağıdaki hüküm ile değiştirilmiştir :

«Bu Sözleşmenin uygulanmasında yetkili idari makamlar şunlardır :
Türkiye’de, Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve yetkili diğer Bakanlıklar;
Belçika’da Sosyal Güvenlik Bakanı ve Bağımsız çalışanların Sosyal Güvenlik Rejiminde öngörülen ve-
cibeler ile bu rejim gereğince sağlanacak aile yardımları ve yaşlılık ve ölüm yardımları (aylıklar) için : Orta
Sınıflar Bakanı»

Madde : 15

Aynı Sözleşmenin IV Kısımına aşağıdaki şekilde 46 bis ve 46 ter maddeleri dahil edilmiştir :

Madde 46 bis :

Bir kimse, bir ülke mevzuatına göre sağlanan yardımlardan, diğer bir ülkede meydana gelen olaylardan doğan bir zarar için yararlanmakta ise, yardımları sağlamakla olan Kurumun zararı tazminle yükümlü 3 ncü kişiye karşı doğacak hakları aşağıdaki şekilde düzenlenir :

«Yardımları sağlayan Kurumun, uyguladığı mevzuat gereğince 3 ncü kişilere karşı hak iddiasında bulunan kimsenin yerine geçmesi halinde, bu durum diğer ülkeye tanınır;

b) Yardımları sağlayan Kurumun doğrudan doğruya 3 ncü kişilere karşı hak iddiasında bulunması halinde, bu hak her ülkeye tanınır.»

«Madde 46 ter :

1. Yardımları sağlayan bir Âkit Devletin Kurumu, bu yardımları haksız yere alan bir kimseye karşı itirazda bulunduğu takdirde, bu kimsenin daimi-olarak ikamet ettiği Kurum veya bu kimsenin ülkesinde daimi olarak ikamet ettiği Âkit Devletin yetkili Kurumunca gösterilen Kurum birinci Kuruma gerektiği şekilde yardımcı olur.

2. Bir Âkit Devletin Kurumu, yardımlardan yararlanan bir kimseye, bu kimsenin hak kazandığı meblağı aşan bir meblağ ödemişse, bu Kurum, uyguladığı mevzuatta öngörülen koşullar ve sınırlar dahilinde fazladan ödediği miktarı, anılan kimseye yardımları sağlamakla yükümlü olan diğer Âkit Devlet Kurumundan, bu Kurumun ilgiliye ödeyeceği miktardan kesmesini talep edebilir. Bu sonuncu Kurum, kendi uyguladığı mevzuata göre böyle bir kesinti için öngörülen koşullar ve sınırlar dahilinde sanki kendisi tarafından fazladan bir ödeme yapılmış gibi sözkonusu kesintiyi yapar ve kestiği miktarı alacaklı Kuruma transfer eder.»

Madde : 16

Aynı Sözleşmenin 49 ncu maddesi hükümleri, anılan maddenin 2 nci paragrafının son fıkrası dışında olmak üzere, serbest çalışanlara kıyas yolu ile uygulanır.

Madde : 17

Bu Sözleşme tasdik edilecek ve tasdik belgeleri mümkün olan en kısa süre içinde Ankara'da teati edilecektir.

Tasdik belgelerinin teatisini takip eden ikinci ayın ilk günü bu Sözleşme yürürlüğe girecektir.

Her iki tarafın usulüne göre yetkili kılınmış temsilcileri, yukarıda yazılı hususları tasdik zimmında ki Sözleşmeyi imzalamış ve mühürlemişlerdir.

13 . 12 . 1978 tarihinde Brüksel'de Türkçe, Fransızca ve Flamanca ve her üç metin aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer nüsha olarak düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Adına
İmza

Belçika Krallığı Adına
İmza

